

Старийтъ патилъ калугеринъ захрана да обяснява разликата между хайдутина и киседжията.

— Хайдутина се хвърля въ бойгъ — киседжията отива кога е сигуренъ. Хайдутина не ще да знае дъвъ ли е, нощъ ли е, въ гората ли е, въ полето ли е, много ли сѫ малко ли сѫ враговетъ, той е всѣкога готовъ да се бие; като става хайдутинъ, той си остава още юнакъ, и въ нападението държи се като войникъ. Киседжията ходи самичакъ и напада на единого, по-охотно при нощната тъмнина, нежели при днезний свѣгъ, при това всѣкога отъ пусия или неочаквано. Сполучи ли да разрѣже юкосветъ, той е готовъ вече да бѣга. Впоочемъ киседжията често сгава лихъ хайдутинъ; по хайдутина за нищо нѣма да бѫде киседжия; той по-добрѣ ще умрѣ отъ гладъ, или ще отиде на бѣсилката, отъ колкото да се съгласи да опроверги своето достойниство съ киседжийските занаяти. Въ нашите Балкани първо мѣсто занимаха между хайдутитѣ Матей Рашо, Мансуръ-Оглу и Хитю-Оглу, а между киседжитѣ Хаджи Георги, нарѣченъ Кючюкъ-Мустафа, и покойният Кючюкъ Стефанъ; по-славни отъ тѣхъ е иѣмало. Измежду ония, които отъ киседжии станаха хайдути отъ всички най-известни сѫ Дишлията и Хитю-Оглу. Чудесна страна е нашата България! Казватъ че въ нея Българитѣ били като овцѣ: стрижи ги и ги коли както искашь; тѣ пакъ сѫ вълци въ овчи кожи. Вий знаете какви казаци направиха отъ тѣзи овци. Ни на Днѣпъ, ни на Донъ, ни въ която и да било казашка станица, азъ не съмъ виждалъ по-добри казаци, азъ съмъ ходилъ тамъ и въ старий Киевъ, нашата славянска столица. Българитѣ трѣбва да станатъ сѫщо такива, каквито сѫ становали сега нашите казаци. Ако нашите и посланиците позволятъ, то нека тѣ да служатъ на султана, ако ли не, то на другий господарь; въ настоящето же положение тѣ не трѣбва да се задържатъ. Нѣма да допусне Богъ да умрѣ името българско, както е умрѣло името циганско или името ерменско.